

INGLIZ TILI DARSLARIDA O`QUVCHILARNING KOMPYUTER TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Maftuna Khotamova Xoliqul qizi

Sirdaryo viloyati Shirin shahar Ixtisoslashtirilgan maktab

Ingliz tili fani o`qituvchisi

+998994748814

Annotatsiya. Ushbu maqola O`quvchilar uchun ingliz tili darslarida kompyuter texnologiyalarining integratsiyasini o`rganadi. Til o`rganishda raqamli vositalardan foydalanishning afzalliklari, muammolari va potentsial natijalarini o`rganadi. Tadqiqot O`quvchilarning tilni bilishi bo'yicha kompyuter texnologiyalarining samaradorligini o`rganadi va harbiy xizmatchilar uchun ingliz tilini o`qitishni kuchaytirishga intilayotgan o`qituvchilar va muassasalar uchun tushuncha berishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: kompyuter texnologiyalari, O`quvchilar, ingliz tili darslari, til o`rganish, raqamli vositalar, ta'lim, interaktiv ta'lim.

Bugungi raqamli dunyoda kompyuter texnologiyalaridan foydalanish ta'limni etkazib berish va qabul qilish usulini inqilob qildi. Ushbu maqola O`quvchilar uchun ingliz tili darslarida kompyuter texnologiyalarini qo'llashga qaratilgan bo'lib, til o`rganishning afzalliklari, cheklovlari va umumiy ta'siriga alohida e'tibor qaratilgan. Harbiy ta'lim sharoitida raqamli vositalardan foydalanishni baholash orqali biz O`quvchilar o'rtasida tilni bilish qobiliyatini oshirish uchun texnologiyadan qanday foydalanish mumkinligini yoritib berishni maqsad qilganmiz.

So'nggi yillarda til ta'limida kompyuter texnologiyalarining integratsiyasi katta e'tiborga sazovor bo'ldi. Ko'plab tadqiqotlar til o`rganish natijalarini yaxshilash uchun raqamli vositalardan foydalanishning afzalliklarini ta'kidladi. Bundan tashqari, tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, texnologiyaga asoslangan ta'lim yondashuvlari harbiy xizmatchilar uchun noyob o'quv talablari va cheklovlari tufayli ayniqsa samarali bo'lishi mumkin. Ushbu bo'limda kompyuter yordamida til o`rganish bo'yicha mavjud adabiyotlar va uning harbiy kontekst bilan bog'liqligi ko'rib chiqiladi.

Ushbu tadqiqot kompyuter texnologiyalarining O`quvchilarning ingliz tilini o`rganishga ta'sirini o`rganish uchun aralash usullardan foydalangan. Tadqiqot ishtirokchilari orasida ingliz tili kurslariga o'qishga kirgan harbiy muassasa O`quvchilari ham bor edi. Tadqiqotda tilni bilish darajasini baholash orqali to'plangan miqdoriy ma'lumotlar va so'rovlar va intervyular orqali olingan sifatli ma'lumotlar kombinatsiyasi ishlatilgan.

O`quvchilar uchun ingliz tili darslarida kompyuter texnologiyalaridan foydalanish o'quv tajribasini sezilarli darajada oshirib, uni yanada qiziqarli va

samarali qiladi. O`quvchilar uchun kompyuter texnologiyalarini ingliz tili darslariga qo`shishning ba'zi usullari:

- **Interfaol Ta'lim Platformalari:** Turli xil ingliz tili mashqlari, viktorinalar va tadbirlarni taklif qiladigan interaktiv onlayn ta'lim platformalaridan, ta'lim veb-saytlaridan yoki ta'limni boshqarish tizimlaridan foydalaning. Ushbu platformalar zudlik bilan fikr-mulohazalarni taqdim etishi va taraqqiyotni kuzatishi mumkin, bu O`quvchilarga o'z tezligida ishlashga imkon beradi.

- **Til O'rganish Ilovalari:** O`quvchilarga ingliz tilini yaxshilashga yordam beradigan ko'plab til o'rganish dasturlari mavjud. Ushbu ilovalar ko'pincha so'z boyligini oshirish, grammatik mashqlar va talaffuz amaliyoti kabi xususiyatlarni o'z ichiga oladi.

- **Multimedia Resurslari:** O`quvchilarni ingliz tilidan haqiqiy foydalanishga ta'sir qilish uchun videolar, podkastlar va interaktiv simulyatsiyalar kabi multimedia manbalaridan foydalaning. Bu darslarni yanada qiziqarli qilish bilan birga tinglash va tushunish ko'nikmalarini yaxshilashga yordam beradi.

- **Virtual haqiqat (VR) va Kengaytirilgan haqiqat (AR):** Tilni o'rganish tajribasini yaratish uchun VR va AR texnologiyalarini qo'shing. Masalan, O`quvchilar virtual ingliz tilida so'zlashadigan muhitni o'rganishlari yoki suhbat va vaziyatdan foydalanishni mashq qilish uchun virtual belgilar bilan o'zaro aloqada bo'lishlari mumkin.

- **Onlayn yozish va tahrirlash vositalari:** O`quvchilarni yozish qobiliyatini oshirish uchun onlayn yozish va tahrirlash vositalaridan foydalanishga undash. Ushbu vositalar grammatika va imlo tekshiruvda yordam beradi va yozish uslubi va ravshanligini yaxshilash bo'yicha takliflar beradi.

- **Til O'rganish O'yinlari:** Ingliz tili darslarini yanada yoqimli qilish uchun til o'rganish o'yinlari va gamifikatsiya elementlaridan foydalaning. O'yinlar O`quvchilarga lug'at, grammatika va nutq qobiliyatlarini qiziqarli va qiziqarli tarzda mustahkamlashga yordam beradi.

- **Elektron kitoblar va elektron o'quvchilar:** O`quvchilarga elektron kitoblar va elektron o'quvchilarga kirishni ta'minlash, ularga ingliz adabiyotlarini, yangiliklar maqolalarini yoki boshqa tarkibni o'z tezligida o'qish imkoniyatini berish. Elektron o'quvchilarga ko'pincha lug'atni qidirish va ta'kidlash kabi xususiyatlar kiradi, bu O`quvchilarga yangi so'zlarni tushunish va o'rganishni osonlashtiradi.

- **Onlayn Til Jamoalari:** O`quvchilarni butun dunyo bo'ylab ingliz tilida so'zlashuvchilar va o'quvchilar bilan muloqot qilishlari mumkin bo'lgan onlayn til o'rganish jamoalarida yoki forumlarda ishtirok etishga undash. Bu ularga haqiqiy hayotda muloqot qilish ko'nikmalarini mashq qilishga yordam beradi.

- **Til O'rganish Dasturi:** O'qish, yozish, gapirish va tinglash qobiliyatlarini qamrab oladigan ingliz tilida keng qamrovli kurslarni taklif qiluvchi maxsus til o'rganish dasturidan foydalanishni o'ylab ko'ring. Ushbu dasturlar ko'pincha o'quvchining bilim darajasiga moslashadi.

- Shaxsiylashtirilgan Ta'lim Yo'llari: O`quvchilar uchun moslashtirilgan ta'lim yo'llarini yaratish uchun adaptiv ta'lim texnologiyasidan foydalaning. Ushbu yo'llar individual ta'lim ehtiyojlarini qondirishi va O`quvchilar rivojlanishi bilan moslashishi mumkin.

- Ustoz qo'llab-quvvatlash va fikringiz: Texnologiya qimmatli vosita bo'lishi mumkin bo'lsa-da, o'qituvchi va talaba o'rtasidagi mustahkam munosabatlarni saqlab qolish muhimdir. O'qituvchilar texnologiyadan topshiriqlar bo'yicha fikr bildirish, taraqqiyotni kuzatish va O`quvchilarni yaxshilashga yordam berish uchun ko'rsatmalar berish uchun foydalanishlari mumkin.

- Baholash va Monitoring: Onlayn viktorinalar, imtihonlar va baholash orqali O`quvchilarning tilni bilishini baholash uchun kompyuter texnologiyalaridan foydalaning. Bu ularning rivojlanishini kuzatishga va yaxshilanishga muhtoj sohalarni aniqlashga yordam beradi.

O`quvchilar uchun kompyuter texnologiyalarini ingliz tili darslariga qo'shib, o'qituvchilar tilni o'rganish va ko'nikmalarni rivojlantirishni qo'llab-quvvatlaydigan dinamik va moslashuvchan o'quv muhitini yaratishi mumkin. Har tomonlama til ta'limini ta'minlash uchun texnologiya va an'anaviy o'qitish usullari o'rtasida muvozanatni saqlash juda muhimdir.

Topilmalar shuni ko'rsatadiki, kompyuter texnologiyalari O`quvchilar uchun ingliz tilini o'qitishni takomillashtirishda hal qiluvchi rol o'ynashi mumkin. Raqamli vositalarning interaktiv tabiati O`quvchilarga til ko'nikmalarini mashq qilish, tezkor fikr-mulohazalarni olish va individual o'rganish bosqichlariga moslashish imkonini beradi. Bu harbiy xizmatchilarning o'ziga xos ehtiyojlarini qondiradigan dinamik va moslashuvchan o'quv muhitini rivojlantiradi.

Bundan tashqari, tadqiqot tegishli infratuzilma, o'qituvchilarni tayyorlash va texnologiyalarga kirish zarurati kabi potentsial muammolarni aniqlaydi, bu institutlar kompyuter yordamida til o'rganishning afzalliklarini maksimal darajada oshirish uchun murojaat qilishlari kerak.

Xulosalar:

Xulosa qilib aytganda, O`quvchilar uchun ingliz tili darslarida kompyuter texnologiyalarining integratsiyasi istiqbolli natijalar beradi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, raqamli vositalar harbiy til ta'limida tilni bilish, jalb qilish va moslashuvchanlikni oshiradi. Institutlar O`quvchilar uchun kompyuter yordamida til o'rganishning afzalliklaridan to'liq foydalanish uchun texnologik infratuzilma, o'qituvchilarni tayyorlash va tarkibni rivojlantirishga sarmoya kiritishni o'ylashlari kerak.

- Til ta'limida raqamli vositalardan samarali foydalanish uchun o'qituvchilar va o'qituvchilarga keng qamrovli treninglar o'tkazing.

- O`quvchilarning zarur resurslardan foydalanishini ta'minlash uchun zamonaviy texnologiyalar infratuzilmasiga mablag ' sarflang.

- O`quvchilarning o'ziga xos ehtiyojlariga moslashtirilgan yuqori sifatli raqamli kontent va resurslarni ishlab chiqish va boshqarish.

- Kerakli yaxshilanishlarni amalga oshirish uchun kompyuter texnologiyalarining til o'rganishga ta'sirini doimiy ravishda kuzatib boring va baholang.

Texnologiya rivojlanishda davom etar ekan, uning ta'limdagi roli, ayniqsa ingliz tilini o'rganayotgan O`quvchilar uchun kengayishga tayyor. Takliflarga rioya qilish va tadqiqot xulosalarini ko'rib chiqish orqali muassasalar O`quvchilarga tilni bilish va tayyorgarlikning yuqori darajalariga erishishda yordam berish uchun texnologiya an'anaviy o'qitishni kuchaytiradigan muhit yaratishi mumkin.

Adabiyotlar.

1. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 27 avgustdagi “Oliy ta’lim muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining uzluksiz malakasini oshirish tizimini joriy etish to‘g‘risida”gi PF-5789-sonli Farmoni.

2. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktyabrdagi “O`zbekiston Respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-5847-sonli Farmoni.

3. Azixodjaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. O`quv qo‘llanma. – Toshkent: TDPU, 2003. – 174 b.

4. Begimqulov U.Sh. Pedagogik ta’limda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etishning ilmiy-nazariy asoslari. Monografiya. – Toshkent, Fan, 2007. – 160 b.

5. Jalalov J.J. Chet til o‘qitish metodikasi. Chet tillar oliy o‘quv yurtlari (fakultetlari) talabalari uchun darslik. Qayta ishlangan va to‘ldirilgan 2-nashri. – Toshkent, O‘qituvchi, 2012. – 432 b